

Právo mezinárodního obchodu/

Klára Svobodová

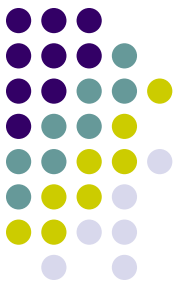

Osnova předmětu

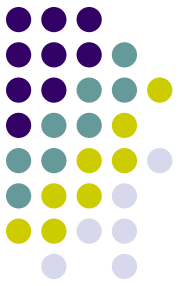

- **Úvod do PMO**
- Mezinárodní ekonomické právo
- WTO
- Společná obchodní politika EU
- Mezinárodní obchodní transakce

Právo mezinárodního obchodu

- Tři úrovně vztahů v rámci mezinárodního obchodu
 - 1) Vztahy mezi státy a mezinárodními organizacemi -> mezinárodní právo veřejné (mezinárodní ekonomické právo)
 - 2) Vztahy mezi státem a „obchodníkem“ realizujícím zahraničně – ekonomickou činnost na jeho území -> vnitrostátní veřejné právo, právo EU
 - 3) Vztahy mezi obchodníky z různých států -> mezinárodní právo soukromé

Osnova předmětu

- Úvod do PMO
- **Mezinárodní ekonomické právo**
- WTO
- Společná obchodní politika EU
- Mezinárodní obchodní transakce

Mezinárodní ekonomické právo (MEP)

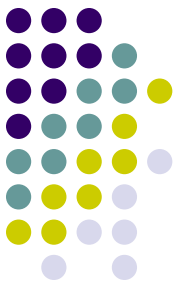

- Pojem (definice)
- Struktura
- Prameny
- Subjekty

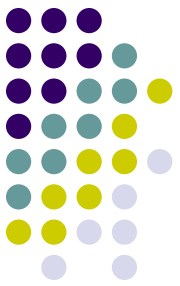
Pojem MEP

- Součást mezinárodního veřejného práva
- Regulace ekonomických vztahů mezi subjekty mezinárodního práva a jejich činnosti
- Regulace má následně vliv na jednání subjektů provádějící vlastní obchodní transakce

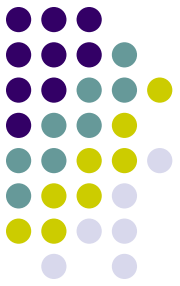
Struktura MEP

- Úprava mezinárodního obchodního systému
- Mezinárodní finanční a měnové právo
- Mezinárodní právo rozvoje
- Právo mezinárodních investic

Prameny MEP

- Základní (vytváření nových pravidel)
 - Mezinárodní smlouva
 - Mezinárodní obyčej
- Pomocné (interpretace, aplikace)
 - Obecné zásady právní
 - Soudní rozhodnutí
 - Učení znalců (nauky) mezinárodního práva
 - Zásady ekvity (spravedlnosti)
 - Jednostranné akty států a mezinárodních organizací

Mezinárodní obyčej

- Nejstarší, původní prameny
- Neexistuje v psané podobě
- Dva znaky
 - Dlouhotrvající praxe států
 - Přesvědčení o právní závaznosti a nezbytnosti chovat se v souladu s touto praxí

Mezinárodní smlouva

- Souhlasný projev vůle stran (dohoda)
- Strany – subjekty mezinárodního práva
- Mezinárodněprávní účinky (vznik, změna, zánik mezinárodněprávního vztahu)
- Řídí se mezinárodním právem

Přímý účinek mezinárodní smlouvy

- Mezinárodní smlouva zakládá práva nebo ukládá povinnosti subjektům vnitrostátního práva (fyzické či právnické osoby)
- Vyplývá z vnitrostátního práva konkrétního státu

Členění mezinárodních smluv

- Dvoustranné x mnohostranné
- Otevřené x uzavřené x polouzavřené
- Inter partes x erga omnes

Dvoustranné mezinárodní smlouvy

- Volný obchod (smlouvy o obchodu, smlouvy o podpoře a ochraně investic)
- Hospodářská a vědeckotechnická spolupráce
- Daně (smlouvy o zamezení dvojího zdanění)
- Cla (vytváření celních unií)
- Právní pomoc
- Doprava, platební styk
- Státní půjčky

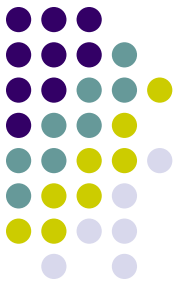
Mnohostranné mezinárodní smlouvy

- Smlouvy zakládající mezinárodní organizace (vytvářející stupně integrace)
- Smlouvy regulující určité obchodní aspekty
- Smlouvy unifikující právní pravidla

Integrační stupně

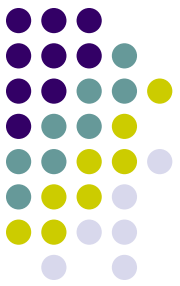
- Zóna volného obchodu
- Celní unie
- Společný trh
- Hospodářská a měnová unie

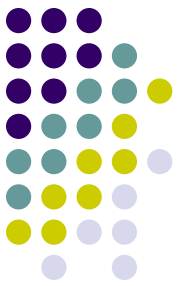
Mezinárodní režimy

- Obsaženy v mezinárodních smlouvách
- Postavení osob, zboží, služeb, kapitálu na území států vázaných smlouvou
- Druhy
 - Režim nejvyšších výhod
 - Národní režim
 - Reciproční režim
 - Preferenční režim

Režim nevyšších výhod

- stát se zavazuje přiznat osobám (zboží, službám, kapitálu) z druhého státu stejné zacházení, jaké přiznal nebo v budoucnu přizná subjektům náležejícím ke kterémukoliv státu třetímu
- „Zrovnoprávnění cizinců“
- Cla, jiné dávky, daně, nabývání nemovitostí

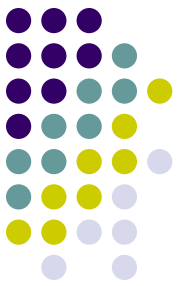
Národní režim

- Stát nakládá s osobami (zbožím, službami, kapitálem) z jiného státu stejně jako s vlastními
- „zrovnoprávnění cizinců s občany“
- Nesmí klesnout pod minimální standard spravedlnosti
- Postavení před soudy, podmínky pobytu, provozování výdělečné činnosti

Reciproční a preferenční režim

- Reciproční - osobám ze dvou různých států jsou přiznány stejné výhody (výhody, které jsou oběma státy považovány za stejné)
- Preferenční – osobám jednoho státu jsou přiznány výhody, které nejsou přiznány osobám z jiného státu

Subjekty MEP - pojem

- Subjekty mezinárodního práva veřejného
 - Není v MPV nikde definováno
 - Jednotka, které mezinárodní právo přiznává způsobilost k právům a povinnostem a způsobilost k právním úkonům
 - Zásadní je způsobilost k právům a povinnostem - nezbytná

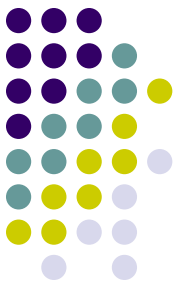
Subjekty MEP - výčet

- Subjekty MPV
 - **Stát**
 - **Mezinárodní organizace**
 - Zvláštní politické jednotky
 - Jednotlivci

Subjekty MEP - členění

- Prvotní (původní) x druhotné (odvozené)
- Dle normotvorné způsobilosti

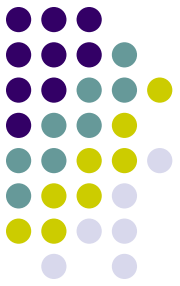
Stát - pojem

- Jednotka vykazující tyto prvky:
 - 1) Území
 - 2) Obyvatelstvo
 - 3) Státní moc
 - 4) Způsobilost vstupovat do mezinárodně právních vztahů s jinými subjekty MPV

Stát - suverenita

- Suverenita = nezávislost státní moci
- Státní moc státu je vůči určitému území a obyvatelstvu nejvyšší a výlučná
- Omezení suverenity
 - Suverenita jiného státu
 - Obecné MPV
 - Svobodně přijaté mezinárodní závazky

Kompetence státu

- Základní atributy suverenity
- Kompetence vydávat právní normy
- Kompetence soudní
- Kompetence donucovací

Tituly státu k výkonu kompetencí

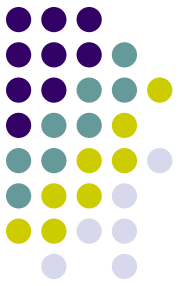

- Teritoriální kompetence
- Personální kompetence

Členění států

- Rozvinuté x rozvojové
- Rozvojový stát
 - zaostalé zemědělství, nevyvinutý nebo mizivý průmysl
 - většina obyvatel zaměstnaná v prvovýrobě
 - nízká úroveň výrobních prostředků
 - nízká úroveň důchodu na hlavu
 - vysoký přírůstek obyvatelstva, pro které není zajištěna přiměřená výživa
 - vysoké procento negramotnosti
 - nemocnost, vysoká úmrtnost
 - sebehodnocení a hodnocení jiných států

Imunita státu

- Stát normotvůrce x stát obchodník
- Procesní imunita
- Exekuční imunita
- Koncepce imunity
 - Absolutní
 - Funkční

Mezinárodní organizace - pojem

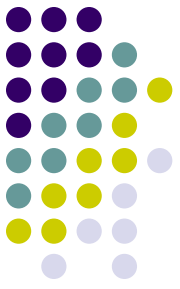
- Entita, která vykazuje tyto znaky
 - Trvalost
 - Založení mezinárodněprávním aktem (mezinárodní smlouvou)
 - Vlastní orgány
 - Jedná vlastním jménem
 - Slouží k naplnění určitých cílů

Mezinárodní organizace – subjektivita, kompetence

- Subjektivita – odvozená, omezená
- Kompetence – vyplývají ze zakládacího aktu

Mezinárodní organizace – organizační struktura

- Vyplývá ze zakládacího aktu
- Zásady
 - orgán vyjadřující zájmy členských států
 - orgán vyjadřující společný zájem mezinárodní organizace
 - stálý administrativní orgán
 - orgán pro řešení sporů

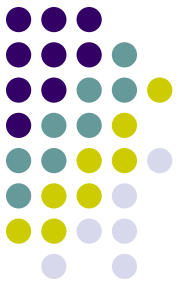
Členění mezinárodních organizací

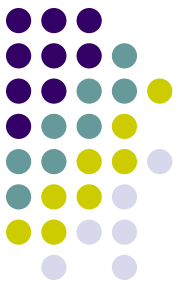
- Univerzální x partikulární x regionální
- Kooperační x integrační

OSN

- 192 členských států
- 1945
- Charta OSN

Cíle OSN

- udržení mezinárodního míru a bezpečnosti
- rozvíjení přátelských vztahů mezi národy založené na respektování zásady rovných práva a sebeurčení národů
- dosažení mezinárodní spolupráce při řešení mezinárodních problémů ekonomického, sociálního, kulturního a humanitárního charakteru
- podpora respektování lidských práv a základních svobod

Orgány OSN

- Valné shromáždění
- Rada bezpečnosti
- Ekonomická a sociální rada
- Mezinárodní soudní dvůr
- Sekretariát, Generální tajemník

Další organizace související s OSN

- Komise OSN pro mezinárodní obchodní právo (UNCITRAL)
- Organizace OSN pro průmyslový rozvoj (UNIDO)
- Konference OSN pro obchod a rozvoj (UNCTAD)

Významné mezinárodní organizace pro oblast obchodu

- Mezinárodní měnový fond
- Světová banka
- Evropská unie
- Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj